

KADIN VE ÇOCUKLARA YÖNELİK ŞİDDET, İSTİSMAR VE GÜVENLİK BAŞLIKLIL YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK KARŞILAŞTIRMASI

Emine TAŞ¹

¹Bayburt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Bayburt/Türkiye

Eposta: etas@bayburt.edu.tr, ORCOD NO: 0000-0003-3706-5919

ÖZ

Bu araştırmanın temel amacı Web of Science (WoS) veri tabanında kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik başlıklarında yayımlanan bilimsel yayınları bibliyometrik analiz yöntemi ile incelemektir. İlgili literatürde kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik başlıklı yayınların bibliyometrik karşılaştırmasını gerçekleştiren bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu çalışma kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik konularında yayımlanan bilimsel literatürü kapsamlı bir şekilde incelemesi bakımından özgün bir çalışmadır. Dolayısıyla bu araştırma kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik konularının zaman içindeki gelişimini, akademik ilginin nasıl değiştiğini, uluslararası işbirliğinin önemini ve eğilimlerini, araştırmacıların odaklandığı temaları ve öne çıkan anahtar kelimeleri göstermesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik konularında yapılan araştırmaların, uluslararası işbirlikleri sayesinde daha geniş bir perspektife sahip olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik konularındaki üç alanın, birbirini tamamlayan temalar içerdiği belirlenmiştir. Çalışma kapsamında kadın ve çocuklara yönelik şiddet ve güvenlik konularında yapılan bilimsel çalışmaların, zaman içinde artış göstermesine rağmen istismar ve güvenlik konularındaki yayınların sınırlı kalmasının önemli bir eksik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu alanda daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğu ve kamuoyunun, akademik çevrelerin ve politika yapıcılarının konuya dair farkındalığı artırması gerektiği belirlenmiştir. Konuyla ilgili çalışma yapmayı planlayan araştırmalar, özellikle istismar ve güvenlik konularına odaklanarak, toplumsal cinsiyet eşitliği ve çocuk hakları açısından daha kapsamlı bir anlayış geliştirmesi önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kadın, çocuk, şiddet, istismar, güvenlik

Abstract

This research aims to examine scientific publications on violence, abuse, and security concerning women and children through a bibliometric analysis of the Web of Science (WoS) database.

A review of the existing literature reveals a lack of studies that conduct a bibliometric comparison of publications on violence, abuse, and security concerning women and children. Therefore, this study is unique in its comprehensive examination of the scientific literature on these topics. It holds significant importance as it sheds light on the temporal evolution of research in this field, the changes in academic interest over time, the role and trends of international collaboration, the themes researchers have focused on, and the key terms that have gained prominence.

The findings indicate that studies on violence, abuse, and security concerning women and children could benefit from a broader perspective facilitated by international collaborations. Moreover, the research highlights that the three domains—violence, abuse, and security—are interconnected and encompass complementary themes. While

the scientific literature on violence and security concerning women and children has shown a notable increase over time, the publications focusing on abuse and security remain limited, representing a significant gap in the field.

This study underscores the need for more research in these areas and emphasizes the importance of raising awareness among the public, academic communities, and policymakers. Researchers planning to conduct studies on these topics are particularly encouraged to focus on abuse and security, aiming to develop a more comprehensive understanding in terms of gender equality and children's rights.

GİRİŞ

Akkaş ve Uyanık (2016)'a göre “şiddet, bir hareketin bir gücün derecesi, yeğlilik, sertlik; karşıt görüşte olanlara, inandırma veya uzlaştırma yerine kaba kuvvet kullanma; duygular ve davranışta aşırılık anlamlarına gelmektedir. Günümüzde etkisini arttırarak varlığını hissettiren şiddet birçok sosyal bilimcinin araştırma konusu olmuştur. Dünyada şiddet hakkında çok çeşitli araştırmalar yapılmasına rağmen, şu ana kadar somut bir çözüm bulunamayan karmaşık bir problem olması nedeniyle araştırmacılar için yoğun bir ilgi odağıdır.” “Kadınlar dünyanın pek çok yerinde insan yaşamının gerektirdiği temel fonksiyonların desteklenmesi açısından zayıf kalmaktadır. Eşit olmayan sosyal ve politik koşullar, kadınların birer insan olarak sahip olması gereken doğal ve insani yetkinliklere eşit ulaşımını da engellemektedir” (Çakır vd., 2014). İngiltere’de aile içi şiddet konusunda hizmet veren dört merkezin yardımı ile yürütülen bir çalışmaya göre, aile içi şiddete tanık olan çocukların %52’si davranış sorunları geliştirmiş, %39’u okula uyum problemleri göstermiş, %25’i istismar edici davranışlar sergilemeye başlamış, %60’ı ise evde yaşanan şiddet olaylarından kendisinin sorumlu olduğunu belirtmiştir (Barran, 2014, Akt., Kahraman ve Çokamay, 2016). Son yıllarda önemli artışlar gösteren cinsel istismar vakalarında, mağduriyetlerin çoğunlukla ev dışındaki alanlarda meydana geldiği görülmüştür. Bu durum özellikle cinsel istismar gibi çocuğa yönelik kötü muamelelerin önlenmesi açısından çocukların buldukları ev dışındaki ortamların özelliklerini ve çocukların koruyucusu rolündeki yetişkinlerin etkinliğini sorgulamayı gerektirmektedir (Gönültaş, 2022).

Bu araştırmanın temel amacı Web of Science (WoS) veri tabanında kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik başlıklarında yayımlanan bilimsel yayınları bibliyometrik analiz yöntemi ile incelemektedir. İlgili alanyazın incelendiğinde kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik başlıklı yayınların bibliyometrik karşılaştırmasını gerçekleştiren bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum konunun özgünlüğünü ortaya koymaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışmada “bibliyometrik analiz yöntemi” kullanılmıştır. Bibliyometrik analiz, bilimsel yayınların seyri konusunda değerlendirme yapabilmek için belirli alanlardaki eğilimleri ve araştırma boşluklarını ortaya çıkarılmasına katkı sağlayan bir analiz yöntemi olarak tanımlanmıştır (Dertli & Dertli, 2024a; Dertli & Dertli, 2023). Kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik başlıklı yayınların karşılaştırılmasını yapmak için Web of Science üzerinden TI “başlık” seçilerek aşağıdaki şekilde gelişmiş tarama yapılmıştır.

- İlk olarak kadın ve çocuklara yönelik şiddet başlıklı yayınlar için

(TI=(Woman* OR Women* OR Female*)) AND (TI=(child*)) AND (TI=(*violence*)) şeklinde bir gelişmiş tarama yapılmış ve tarama sonucunda ulaşılan 523 yayın bibliyometrik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

- İkinci olarak kadın ve çocuklara yönelik istismar başlıklı yayınlar için

(TI=(Woman* OR Women* OR Female*)) AND (TI=(child*)) AND (TI=(*exploitation*)) şeklinde bir gelişmiş tarama yapılmış ve tarama sonucunda 16 yayın bibliyometrik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

- Üçüncü olarak kadın ve çocuklara yönelik güvenlik başlıklı yayınlar için

(TI=(Woman* OR Women* OR Female*)) AND (TI=(child*)) AND (TI=(security* OR protection* OR safety*)) şeklinde bir gelişmiş tarama yapılmış ve tarama sonucunda 190 yayın bibliyometrik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu noktada “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” başlıklarını içeren yayınlara ilişkin;

- “Ana bilgiler”
- “Yıllık bilimsel üretim değerleri”
- “Yıllık ortalama atıf değerleri”
- “Özet, anahtar kelime artı ve yazar anahtar kelimelerinin three-field plot dağılımı”
- “Ortak yazarların ülkeleri”
- “Ülkelerin işbirliği dünya haritası”
- “Ortak kelimelerin ağ haritası”
- “Anahtar kelime artının kelime bulutu”
- “Yazar anahtar kelimelerinin kelime bulutu”
- “Başlıkların kelime bulutu”

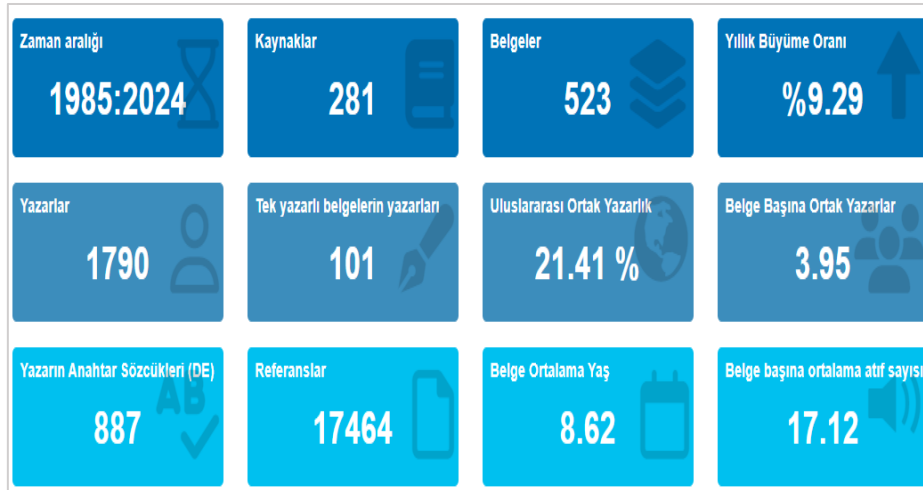
- “Özetlerin kelime bulutu” parametreleri bibliyometrik analiz yöntemi ile karşılaştırılmıştır. Bu noktada elde edilen bu parametrelerin karşılaştırılmasında Dertli ve Dertli (2024b) çalışmasında olduğu gibi VOSviewer and R Studio Bibliometrix programından yararlanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik başlıklı yayınların bibliyometrik karşılaştırmasına ilişkin elde edilen bulgular sunulmuştur.

Ana bilgilere ilişkin elde edilen bulgular.

Bu bölümde “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” başlıklarını içeren yayınlara ilişkin ana bilgiler sunulmuştur.

Şekil 1. Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarnın ana bilgileri

Şekil 1’de kadın ve çocuklara yönelik şiddet başlıklı yayınların 281 kaynak, 523 belge ve 1790 yazar tarafından 1985-2024 yılları arasında yayımlanan çalışmalardan meydana geldiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Şekil 2. Kadın ve çocuklara yönelik istismar yayınlarının ana bilgileri

Şekil 2’de kadın ve çocuklara yönelik istismar başlıklı yayınların 15 kaynak, 16 belge ve 30 yazar tarafından 2001-2024 yılları arasında yayımlanan çalışmalardan meydana geldiği bulgusuna ulaşılmıştır.

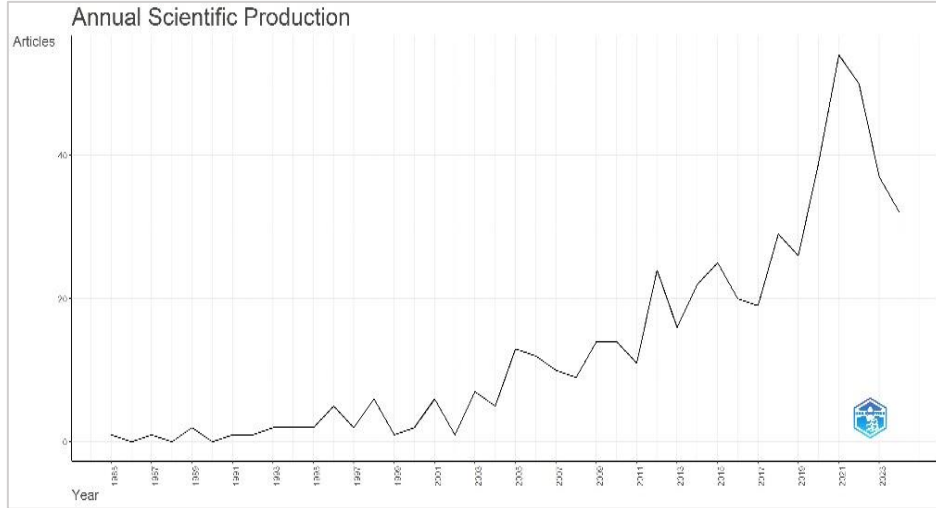

Şekil 3. Kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlarının ana bilgileri

Şekil 3’te kadın ve çocuklara yönelik güvenlik başlıklı yayınların 159 kaynak, 191 belge ve 659 yazar tarafından 1981-2024 yılları arasında yayımlanan çalışmalardan meydana geldiği bulgusuna ulaşılmıştır.

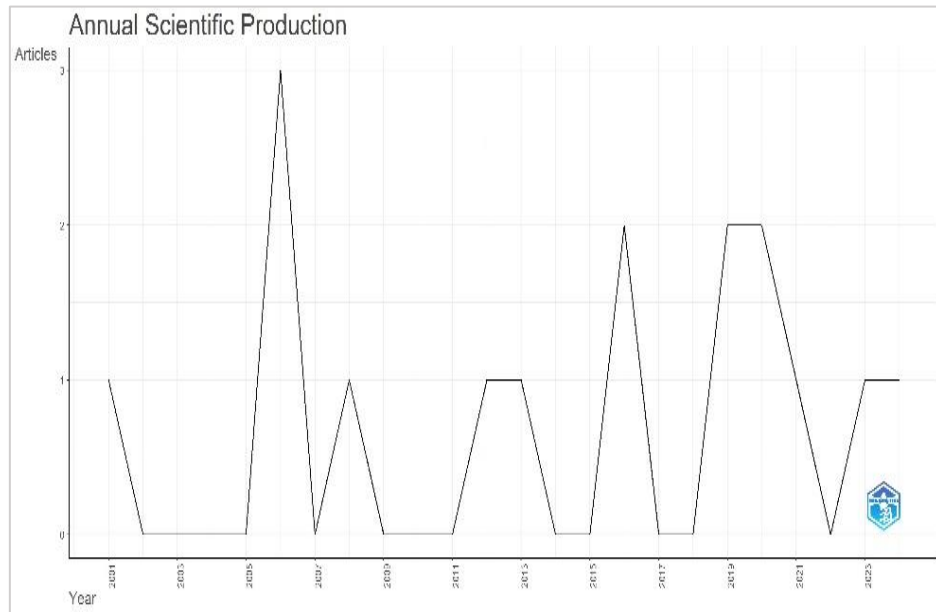
Yıllık bilimsel üretim değerlerine ilişkin elde edilen bulgular.

Bu bölümde “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” başlıklarını içeren yayınların yıllık bilimsel üretim değerlerine ilişkin elde edilen veriler sunulmuştur.

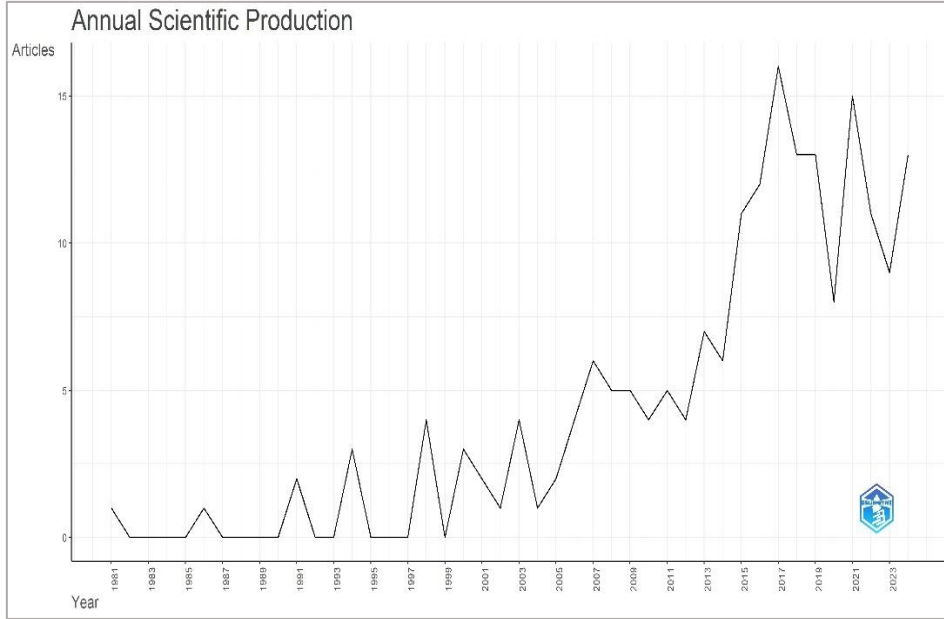
Şekil 4. Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarının yıllık bilimsel üretim değerleri

Şekil 4'te kadın ve çocuklara yönelik şiddet üzerine en fazla yıllık bilimsel üretim gerçekleştiren çalışmaların 54'ünün 2021 yılında, 50'sinin 2022 yılında, 39'unun 2020 yılında, 37'sinin 2023 yılında, 32'sinin 2024 yılında, 29'unun 2018 yılında, 26'sinin 2019 yılında, 25'inin 2015 yılında, 24'ünün 2012 yılında, 22'sinin 2014 yılında hazırlandığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Şekil 5. Kadın ve çocuklara yönelik istismar yayınlarının yıllık bilimsel üretim değerleri

Şekil 5'te kadın ve çocuklara yönelik istismar üzerine en fazla yıllık bilimsel üretim gerçekleştiren çalışmaların 3'ünün 2006 yılında, 2'serinin 2016, 2019 ve 2020 yıllarında, 1'erinin 2001, 2008, 2012, 2013, 2021 ve 2023 yıllarında hazırlandığı bulgusuna ulaşılmıştır.

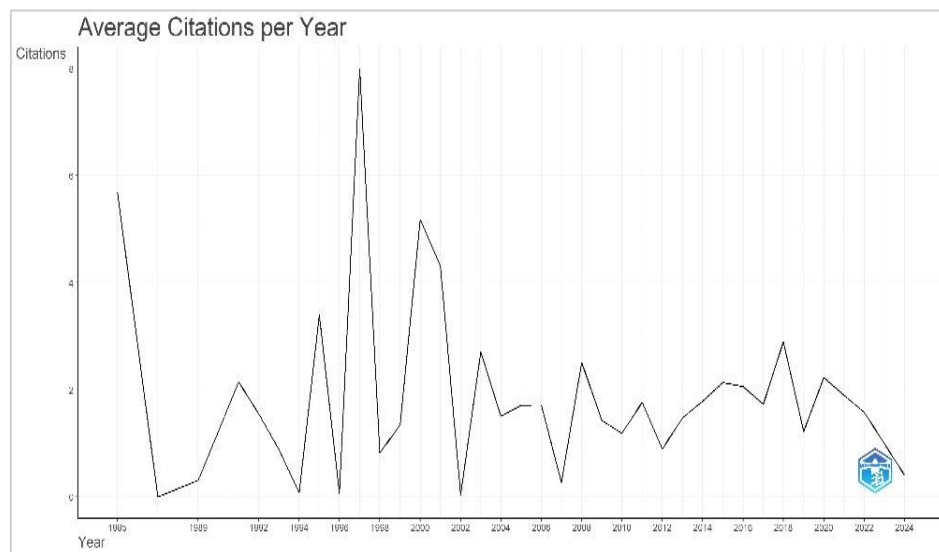

Şekil 6. Kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlarının yıllık bilimsel üretim değerleri

Şekil 6’da kadın ve çocuklara yönelik güvenlik üzerine en fazla yıllık bilimsel üretim gerçekleştiren çalışmaların 16’sının 2017 yılında, 15’inin 2021 yılında, 13’erinin 2018, 2019 ve 2024 yıllarında. 12’sinin 2016 yılında, 11’erinin 2015 ve 2022 yıllarında, 9’unun 2023 yılında, 8’inin 2020 yılında hazırlandığı bulgusuna ulaşılmıştır.

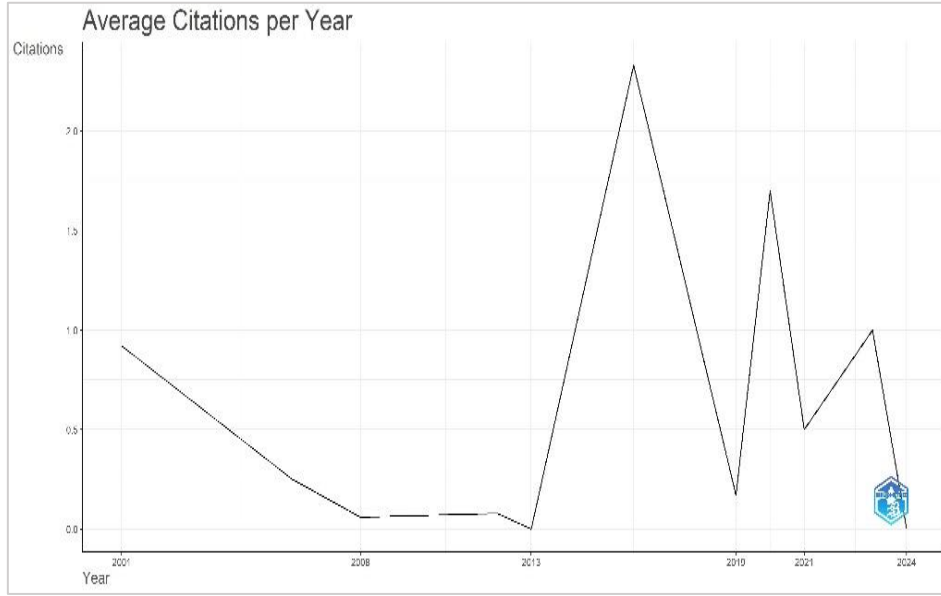
Yıllık ortalama atıf değerlerine ilişkin elde edilen bulgular.

Bu bölümde “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” başlıklarını içeren yayınların yıllık ortalama atıf değerlerine ilişkin elde edilen veriler sunulmuştur.

Şekil 7. Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarının yıllık atıf değerleri

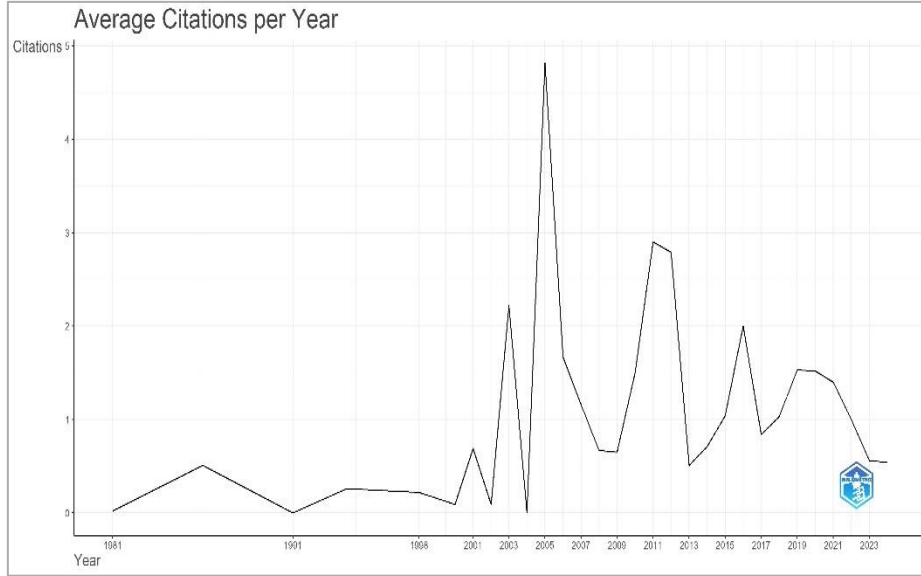
Şekil 7’de görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik şiddet üzerine en fazla yıllık ortalama atıf alan çalışmaların 8.00 oranında 1997 yılında, 5.70 oranında 1985 yılında, 5.18 oranında 2000 yılında, 4.32 oranında 2001 yılında. 3.40 oranında 1995 yılında, 2.90 oranında 2018 yılında, 2.71 oranında 2003 yılında, 2.51 oranında 2008 yılında. 2.23 oranında 2020 yılında, 2.15 oranında 1991 yılında aldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Şekil 8. Kadın ve çocuklara yönelik istismar yayınlarının yıllık atıf değerleri

Şekil 8’de görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik istismar üzerine en fazla yıllık ortalama atıf alan çalışmaların 2.33 oranında 2016 yılında, 1.70 oranında 2020 yılında, 1.00 oranında 2023 yılında, 0,92 oranında 2001 yılında. 0,50 oranında 2021 yılında, 0,25 oranında 2006 yılında, 0,17 oranında 2019 yılında, 0,08 oranında 2012 yılında. 0,06 oranında 2018 yılında aldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

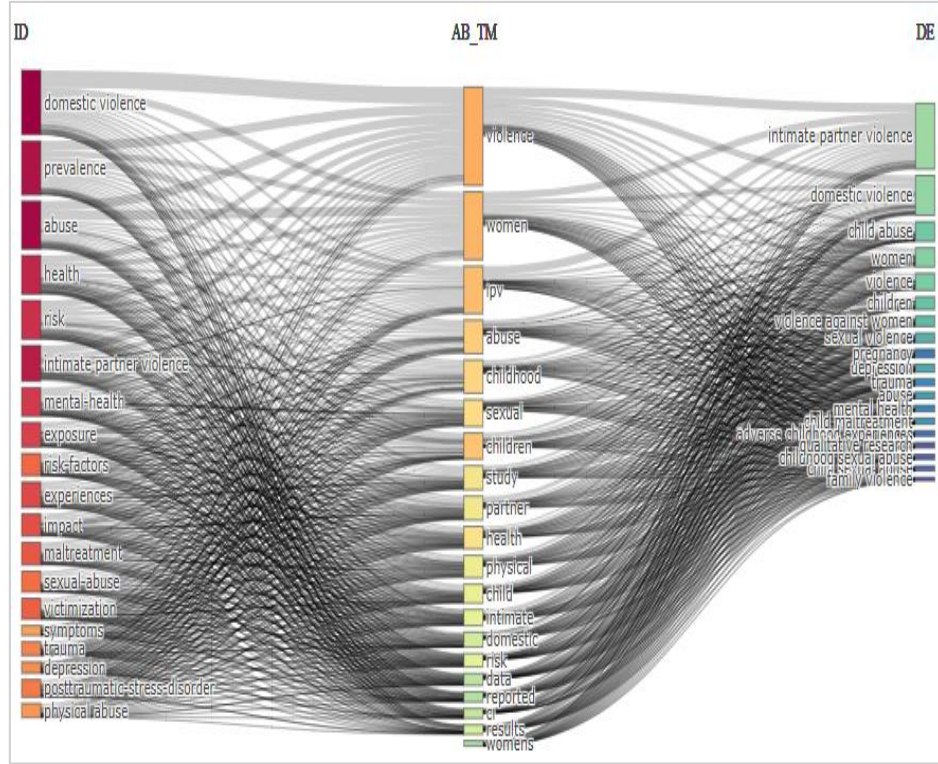

Şekil 9. Kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlarının yıllık atıf değerleri

Şekil 9’da görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik güvenlik üzerine en fazla yıllık ortalama atıf alan çalışmaların 4.82 oranında 2005 yılında, 2.90 oranında 2011 yılında, 2,79 oranında 2012 yılında, 2.22 oranında 2003 yılında. 2.00 oranında 2016 yılında, 1.67 oranında 2006 yılında, 1.53 oranında 2019 yılında, 1.52 oranında 2020 yılında. 1.50 oranında 2010 yılında, 1.40 oranında 2021 yılında aldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

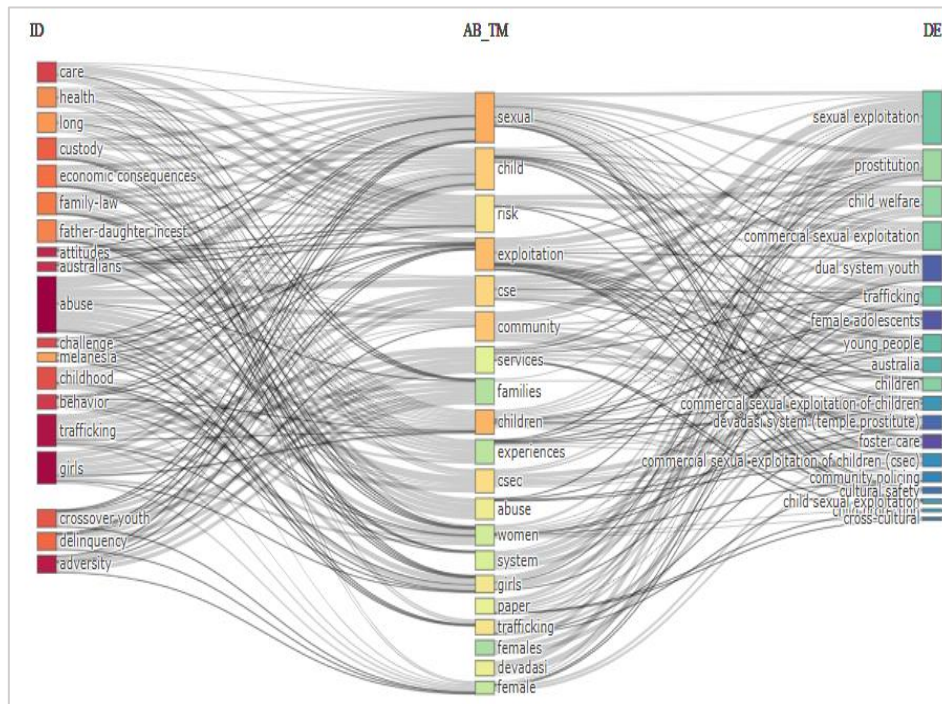
Three-field plot değerlerine ilişkin elde edilen bulgular.

Bu bölümde “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” başlıklarını içeren yayınların özet, anahtar kelime artı ve yazar anahtar kelimelerine ilişkin three-field plot dağılımı sunulmuştur.

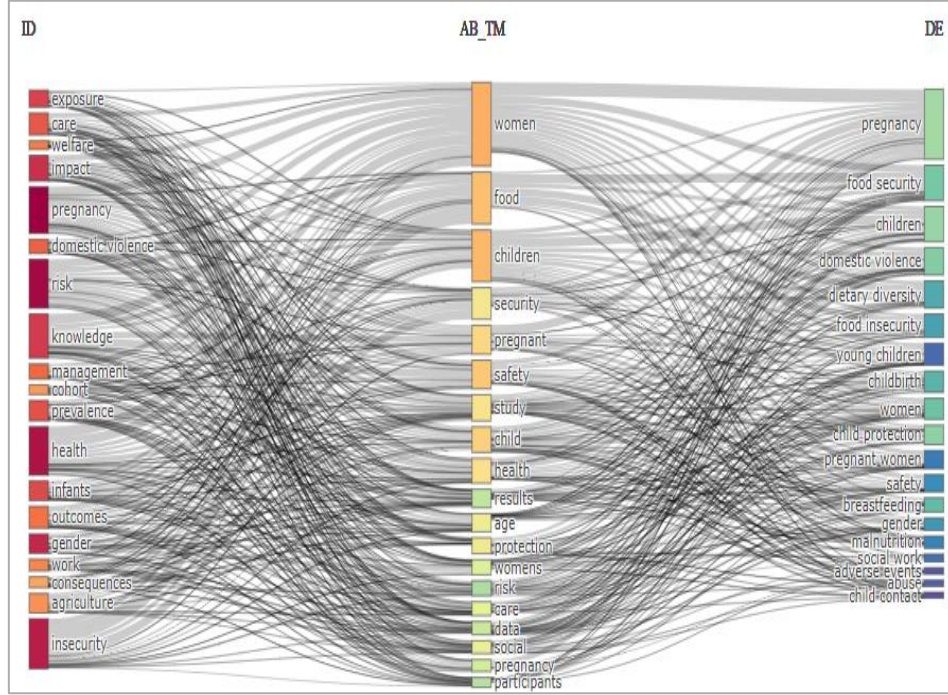
Şekil 10. Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarının three-field plot dağılımı

Şekil 10’da görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik şiddet başlıklı yayınların three-field plot dağılımında “aile içi şiddet”, “yaygınlık”, “yardım”, “risk”, “şiddet”, “çocukluk”, “partner”, “risk faktörleri”, “deneyimler”, “mağduriyet”, “fiziksel”, “kadın” gibi kelimelerin kullanıldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Şekil 11. Kadın ve çocuklara yönelik istismar yayınlarının three-field plot dağılımı

Şekil 11’de görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik istismar başlıklı yayınların three-field plot dağılımında “bakım”, “sağlık”, “ekonomik sonuçlar”, “aile hukuku”, “cinsel”, “çocuk cinsel istismarı”, “istismar”, “cinsel istismar”, “çocuk refahı” gibi kelimelerin kullanıldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

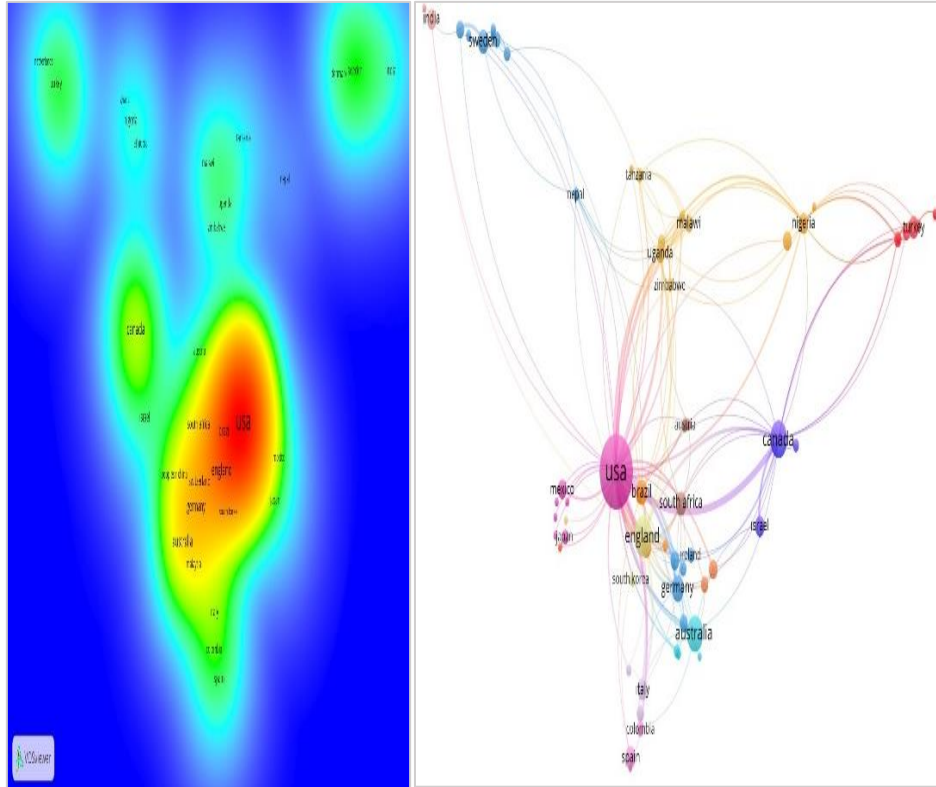

Şekil 12. Kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlarının three-field plot dağılımı

Şekil 12’de görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik güvenlik başlıklı yayınların three-field plot dağılımında “maruziyet”, “güvenlik”, “risk”, “bilgi”, “çocuk”, “kadın”, “sağlık”, “sosyal”, “sonuçlar” gibi kelimelerin kullanıldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Ortak yazarların ülkelerinin ağ haritasına ilişkin elde edilen bulgular.

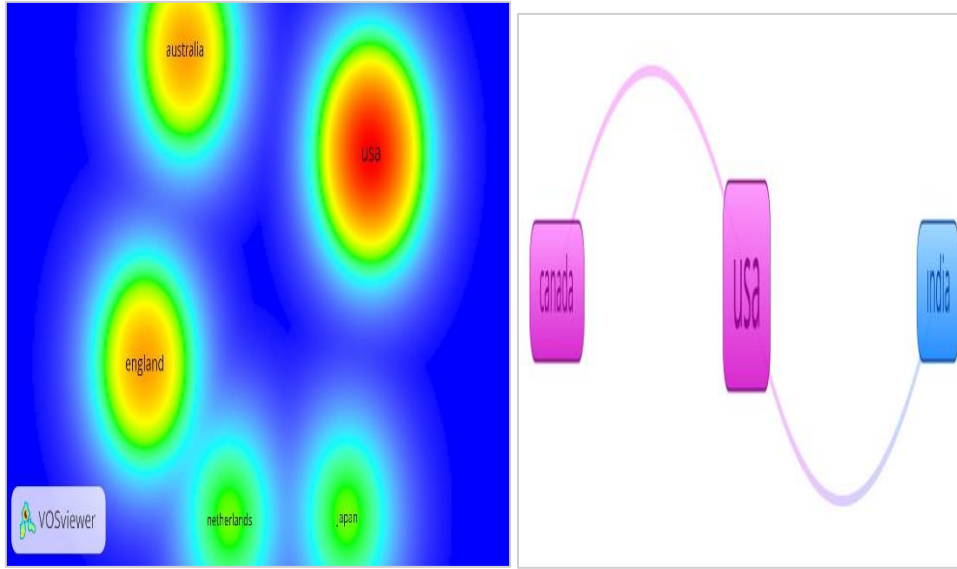
Bu bölümde “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” başlıklarını içeren çalışmaların ortak yazarlarının ülkelerine ilişkin ağ ve yoğunluk haritası sunulmuştur.

Şekil 13. Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlardaki ortak yazarların ülkeleri

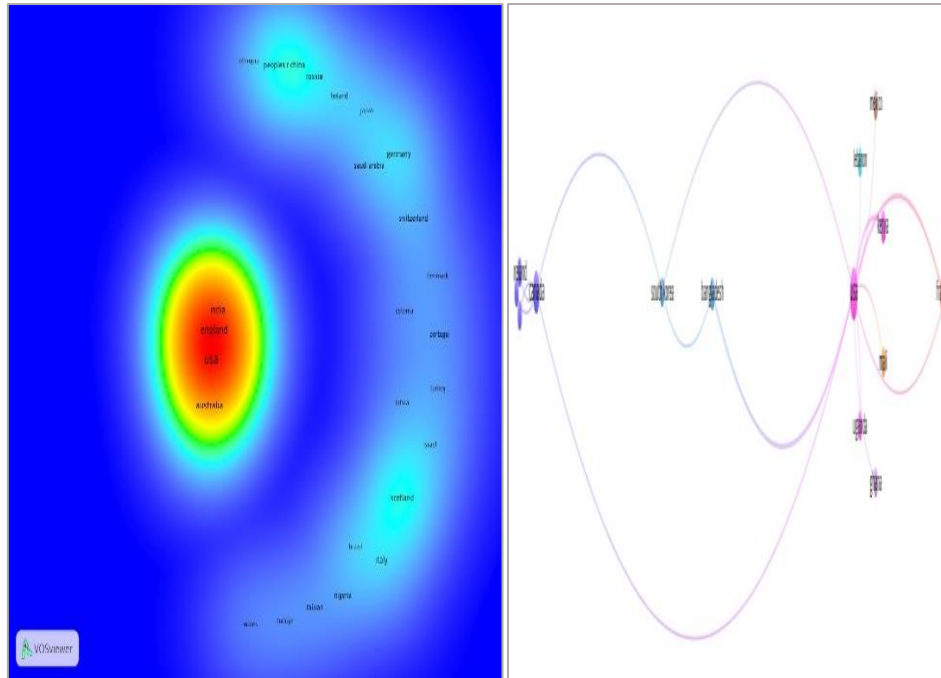
Şekil 13'te görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik şiddet başlıklı yayınların 76 düğüm, 17 küme, 231 bağlantı ve 322 toplam bağlantı gücünden meydana geldiği belirlenmiştir. Ortak yazarların ülkelerinin “ABD (yayın: 220, atıf: 5166, toplam bağlantı gücü: 105)”, “İngiltere (yayın: 47, atıf: 938, toplam bağlantı gücü: 53)”, “Kanada (yayın: 39, atıf: 712, toplam bağlantı gücü: 31)”. “Avustralya (yayın: 33, atıf: 353, toplam bağlantı gücü: 17)”, “Almanya (yayın: 16, atıf: 255, toplam bağlantı gücü: 19)”, “Brezilya (yayın: 15, atıf: 248, toplam bağlantı gücü: 16)”. “İsveç (yayın: 13, atıf: 242, toplam bağlantı gücü: 12)”, “Güney Afrika (yayın: 13, atıf: 127, toplam bağlantı gücü: 11)”, “İtalya (yayın: 11, atıf: 81, toplam bağlantı gücü: 16)”, “Türkiye (yayın: 11, atıf: 99, toplam bağlantı gücü: 1)” vb. olduğu belirlenmiştir.

Şekil 14. Kadın ve çocuklara yönelik istismar yayınlardaki ortak yazarların ülkeleri

Şekil 14’te görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik istismar başlıklı yayınların 3 düğüm, 2 küme ve 2 bağlantıdan meydana geldiği belirlenmiştir. Ortak yazarların ülkelerinin “ABD (yayın: 5, atıf: 42, toplam bağlantı gücü: 2)”, “İngiltere (yayın: 3, atıf: 51, toplam bağlantı gücü: 0)”, “Avustralya (yayın: 2, atıf: 5, toplam bağlantı gücü: 1)”. “Kanada (yayın: 1, atıf: 17, toplam bağlantı gücü: 1)”, “Solomon Adaları (yayın: 1, atıf: 2, toplam bağlantı gücü: 1)”. “Hindistan (yayın: 1, atıf: 1, toplam bağlantı gücü: 1)”, “Japonya (yayın: 1, atıf: 2, toplam bağlantı gücü: 0)” olduğu belirlenmiştir.

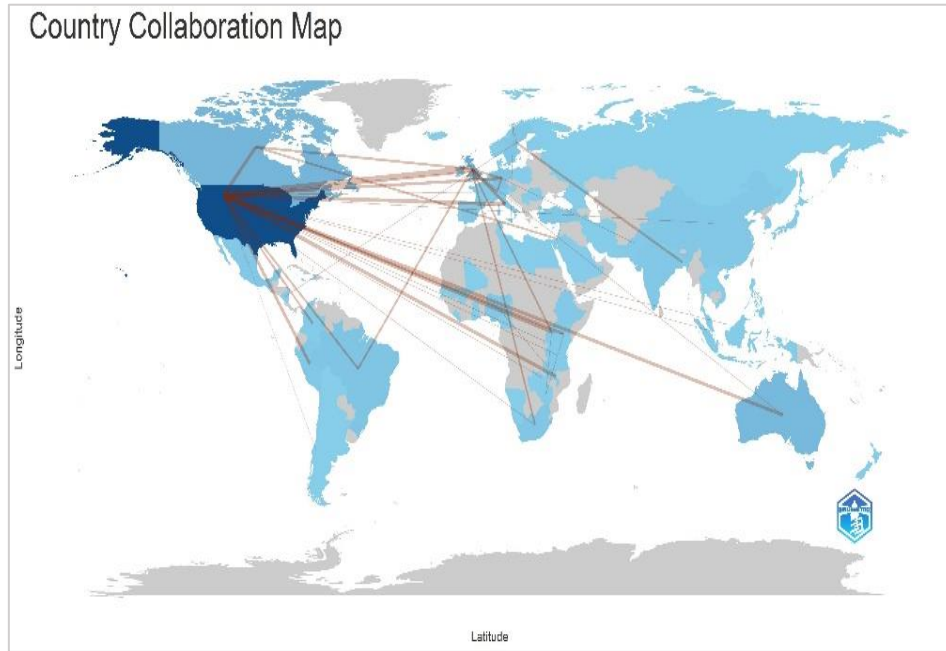

Şekil 15. Kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlardaki ortak yazarların ülkeleri

Şekil 15’te görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik güvenlik başlıklı yayınların 15 düğüm, 8 küme, 17 bağlantı ve 20 toplam bağlantı gücünden meydana geldiği belirlenmiştir. Ortak yazarların ülkelerinin “ABD (yayın: 63, atıf: 1107, toplam bağlantı gücü: 25)”, “İngiltere (yayın: 21, atıf: 452, toplam bağlantı gücü: 23)”, “Kanada (yayın: 19, atıf: 311, toplam bağlantı gücü: 9)”. “Avustralya (yayın: 10, atıf: 141, toplam bağlantı gücü: 2)”, “Hindistan (yayın: 9, atıf: 36, toplam bağlantı gücü: 4)”, “Norveç (yayın: 7, atıf: 152, toplam bağlantı gücü: 9)”, “Çin Halk Cumhuriyeti (yayın: 7, atıf: 140, toplam bağlantı gücü: 0)”. “İsveç (yayın: 6, atıf: 75, toplam bağlantı gücü: 9)”, “İspanya (yayın: 6, atıf: 25, toplam bağlantı gücü: 4)”, “Güney Afrika (yayın: 4, atıf: 41, toplam bağlantı gücü: 5)” vb. olduğu belirlenmiştir.

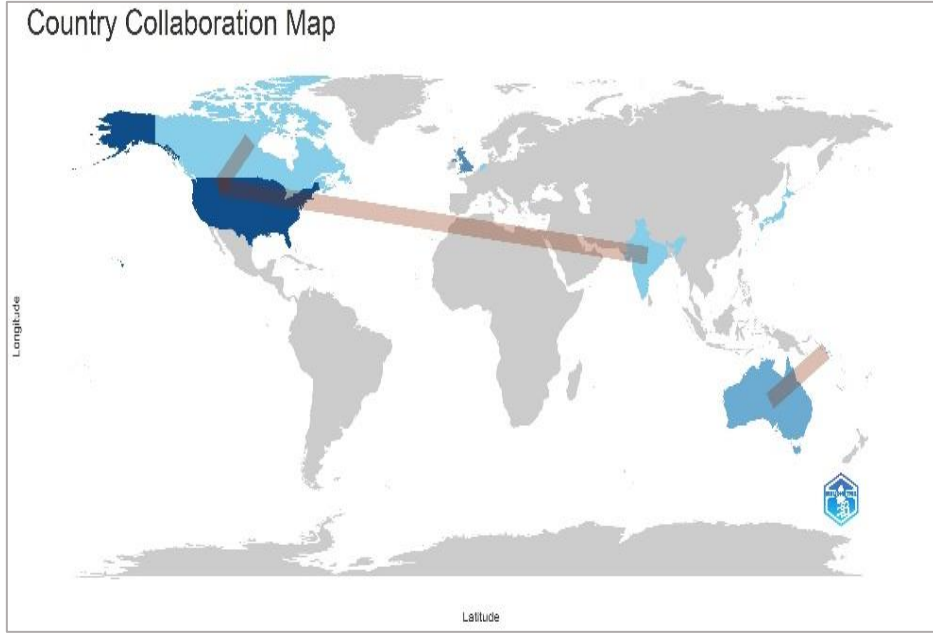
Ülkelerin işbirliği dünya haritasına ilişkin elde edilen bulgular.

Bu bölümde “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” başlıklarını içeren çalışmalara ilişkin ülkelerin işbirliği dünya haritası sunulmuştur.

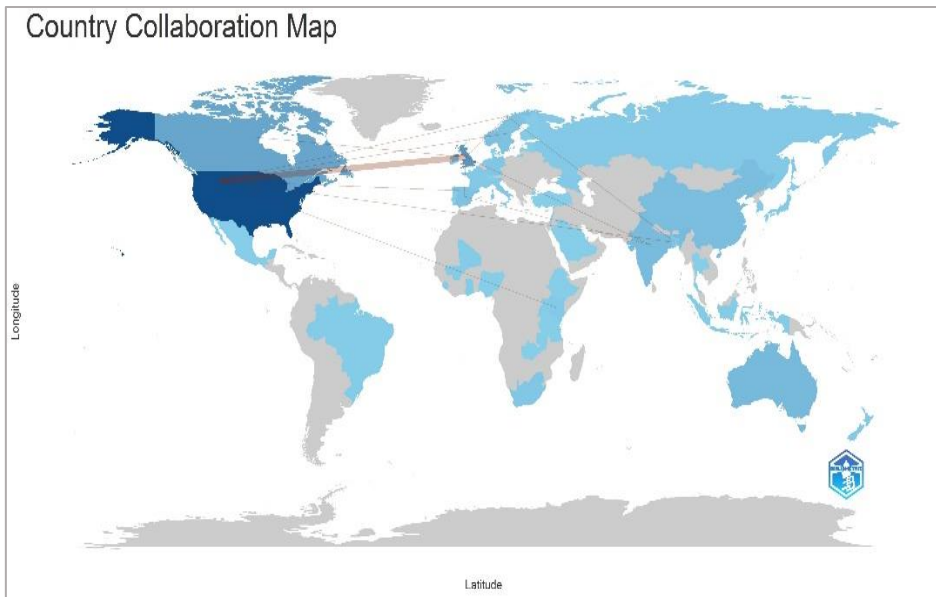
Şekil 16. Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarındaki ülkelerin işbirliği

Şekil 16’da kadın ve çocuklara yönelik şiddet başlıklı yayınların 13’ünün “ABD-Birleşik Krallık”, 6’sının “ABD-Kanada”, 5’erinin “ABD- Avustralya”, “ABD-İtalya”, “ABD-Malawi”, “ABD-Peru” “ABD- Uganda”, 4’erinin “Birleşik Krallık-İtalya”, “ABD- Almanya”, “ABD-Kenya” gibi ülkelerde iş birliği içerisinde bulunduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Şekil 17. Kadın ve çocuklara yönelik istismar yayınlardaki ülkelerin işbirliği

Şekil 17’de kadın ve çocuklara yönelik istismar başlıklı yayınların 1’erinin “Avustralya-Solomon Adaları”, “ABD-Kanada”, “ABD-Hindistan” ülkelerinde iş birliği içerisinde bulunduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

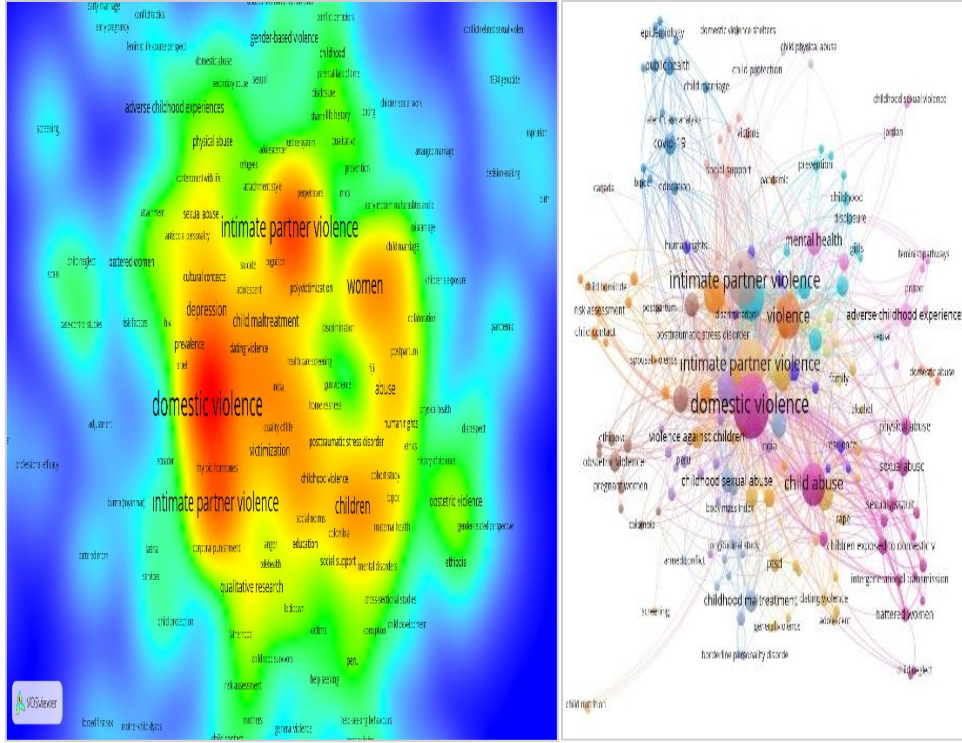

Şekil 18. Kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlardaki ülkelerin işbirliği

Şekil 18’de kadın ve çocuklara yönelik güvenlik başlıklı yayınların 5’inin “ABD-Birleşik Krallık”, 2’serinin “Kanada-Birleşik Krallık”, “Hindistan-İspanya”, “Norveç-Bangladeş”, “Birleşik Krallık-Hindistan”, “Birleşik Krallık-Norveç”, “Birleşik Krallık-İspanya”. “ABD-Bangladeş”, “ABD-Fransa”, “ABD-Kenya” gibi ülkelerde iş birliği içerisinde bulunduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Ortak kelimelerin ağ haritasına ilişkin elde edilen bulgular.

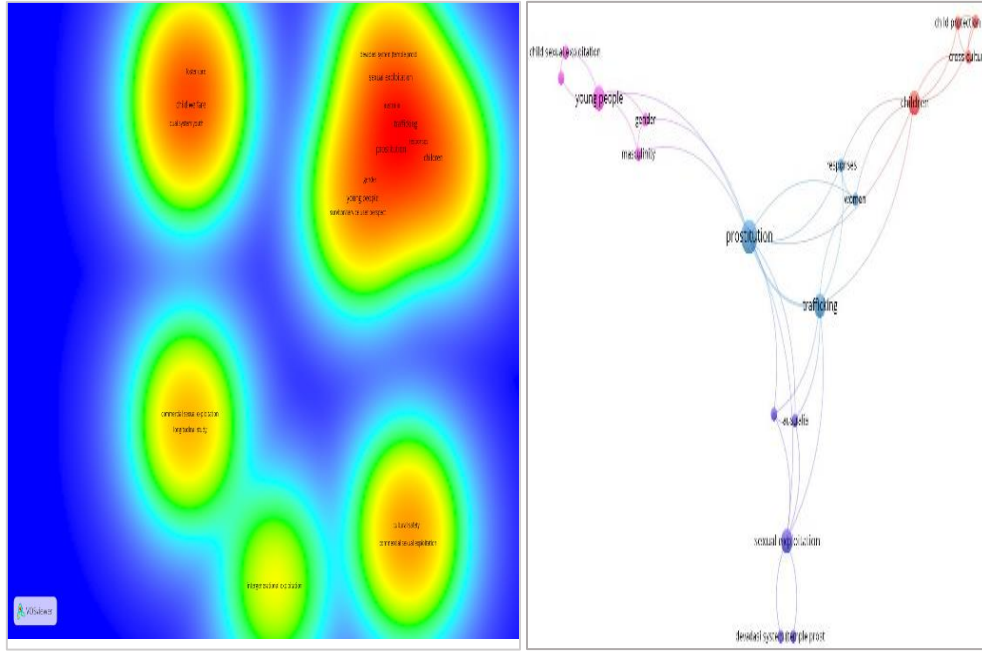
Bu bölümde “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” başlıklarını içeren çalışmalara ilişkin ortak kelimelerin ağ ve yoğunluk haritası sunulmuştur.

Şekil 19. Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarındaki ortak kelimeler

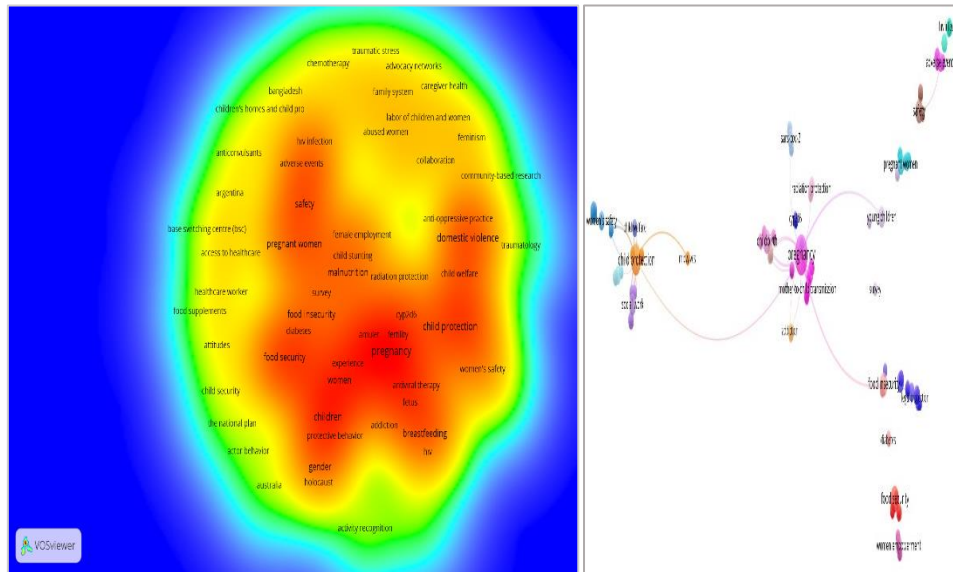
Şekil 19’da görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik şiddet başlıklı yayınların 188 düğüm, 17 küme, 1024 bağlantı ve 1399 toplam bağlantı gücünden meydana geldiği belirlenmiştir. Bu bağlamda ortak kelimelerin “aile içi şiddet (yayın: 81, toplam bağlantı gücü: 348)”, “yakın partner şiddeti (yayın: 61, toplam bağlantı gücü: 249)”. “kadın (yayın: 41, toplam bağlantı gücü: 182)”, “şiddet (yayın: 39, toplam bağlantı gücü: 175)”, “çocuk istismarı (yayın: 36, toplam bağlantı gücü: 148)”. “çocuk (yayın: 29, toplam bağlantı gücü: 138)”, “kadına yönelik şiddet (yayın: 22, toplam bağlantı gücü: 104)”, “cinsel şiddet (yayın: 18, toplam bağlantı gücü: 77)”. “depresyon (yayın: 17, toplam bağlantı gücü: 61)”, “travma (yayın: 15, toplam bağlantı gücü: 28) vb. olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Şekil 20. Kadın ve çocuklara yönelik istismar yayınlarındaki ortak kelimeler

Şekil 20’de görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik istismar başlıklı yayınların 18 düğüm, 4 küme, 37 bağlantı ve 38 toplam bağlantı gücünden meydana geldiği belirlenmiştir. Bu bağlamda ortak kelimelerin “çocuk refahı (yayın: 2, toplam bağlantı gücü: 8)”, “ticari cinsel sömürü (yayın: 2, toplam bağlantı gücü: 8)”, “çocuk (yayın: 2, toplam bağlantı gücü: 7)”, “cinsel istismar (yayın: 2, toplam bağlantı gücü: 6)”, “gençler (yayın: 2, toplam bağlantı gücü: 5)”. “çocukların ticari cinsel sömürüsü (csec) (yayın: 1, toplam bağlantı gücü: 5)”, “kültürel güvenlik (yayın: 1, toplam bağlantı gücü: 5)”, “insan ticareti (yayın: 1, toplam bağlantı gücü: 5)”, “ilişkisel yaklaşım (yayın: 1, toplam bağlantı gücü: 5)”, “cinsiyet (yayın: 1, toplam bağlantı gücü: 5)” olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Şekil 21. Kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlarındaki ortak kelimeler

Şekil 21’de görüldüğü üzere kadın ve çocuklara yönelik güvenlik başlıklı yayınların 291 düğüm, 27 küme, 900 bağlantı ve 913 toplam bağlantı gücünden meydana geldiği belirlenmiştir. Bu bağlamda ortak kelimelerin “gebelik (yayın: 15, toplam bağlantı gücü: 74)”, “çocuklar (yayın: 9, toplam bağlantı gücü: 35)”, “çocuk koruma (yayın: 8, toplam bağlantı gücü: 34)”, “aile içi şiddet (yayın: 7, toplam bağlantı gücü: 27)”. “kadınlar (yayın: 5, toplam bağlantı gücü: 23)”, “güvenlik (yayın: 4, toplam bağlantı gücü: 21)”, “cinsiyet (yayın: 4, toplam bağlantı gücü: 15)”. “cinsiyet ayrımcılığı (yayın: 2, toplam bağlantı gücü: 8)”, “depresyon (yayın: 1, toplam bağlantı gücü: 2)”, “çocukların güvenliği (yayın: 1, toplam bağlantı gücü: 11)” vb. olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelime artının kelime bulutuna ilişkin elde edilen bulgular.

Bu bölümde “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” başlıklarını içeren çalışmalara ilişkin anahtar kelime artının kelime bulutu sunulmuştur.

Şekil 22. Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarındaki anahtar kelime artı

Şekil 22’de kadın ve çocuklara yönelik şiddet başlıklı yayınların 115’inde “aile içi şiddet”, 95’inde “suistimal etmek”, 90’ında “yaygınlık”, 82’sinde “yakın partner şiddeti”, 72’sinde “sağlık”, 65’inde “risk”, 51’inde “ruh sağlığı”, 48’inde “maruziyet”, 43’ünde “deneyimler”, 41’inde “darbe” gibi anahtar kelime artısının kullanıldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Şekil 27. Kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlardaki yazar anahtar kelimeleri

Şekil 27’de kadın ve çocuklara yönelik güvenlik başlıklı yayınların 15’inde “gebelik”, 9’unda “çocuklar”, 8’inde “çocuk koruma”, 7’sinde “aile içi şiddet”. 5’inde “kadınlar”, 4’erinde “cinsiyet” ve “güvenlik”, 3’ünde “sosyal çalışma”, 2’şerinde “cinsiyet ayrımcılığı” ve “kadınların güvenliği” gibi yazar anahtar kelimelerinin kullanıldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Başlıkların kelime bulutuna ilişkin elde edilen bulgular.

Bu bölümde “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” yayınlarının başlıklarına ilişkin kelime bulutu sunulmuştur.

Şekil 28. Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlardaki başlıkların kelimeleri

Şekil 28’de kadın ve çocuklara yönelik şiddet başlıklı yayınların başlıklarının 558’inde “şiddet”, 421’inde “kadınlar”, 223’ünde “çocuklar”, 170’inde “ortak”, 163’ünde “samimi”, 155’inde “çocukluk”, 102’sinde “suistimal etmek”, 84’ünde “yerel”, 78’inde “cinsel”, 69’unda “sağlık” gibi kelimelerinin kullanıldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

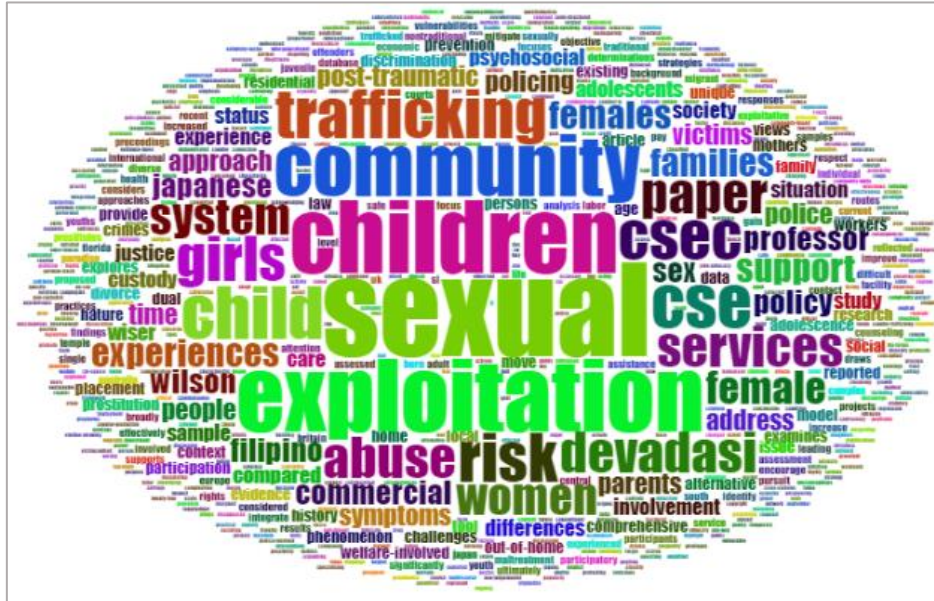
Özetlerin kelime bulutuna ilişkin elde edilen bulgular.

Bu bölümde “kadın ve çocuklara yönelik şiddet”, “kadın ve çocuklara yönelik istismar” ve “kadın ve çocuklara yönelik güvenlik” yayınlarının özetlerine ilişkin kelime bulutu sunulmuştur.

Şekil 31. Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarındaki özetlerin kelimeleri

Şekil 31’de kadın ve çocuklara yönelik şiddet başlıklı yayınların özetlerinin 1777’inde “şiddet”, 1258’inde “kadınlar”, 793’ünde “yakın partner şiddeti (ıpv)”, 580’inde “çocuklar”, 519’unda “suistimal etmek”, 488’inde “çocukluk”, 448’sinde “cinsel”, 444’ünde “sağlık”, 425’inde “çalışmak”, 405’inde “fiziksel” gibi kelimelerinin kullanıldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Şekil 32. Kadın ve çocuklara yönelik istismar yayınlarındaki özetlerin kelimeleri

Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarına yönelik olarak bu alanda en fazla 2021 yılında bilimsel üretim gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Bu durum, COVID-19 pandemisinin etkileri ve kadın-çocuk şiddeti konusundaki artan farkındalığın bir sonucu olarak değerlendirilmiştir. Yıllık atıf değerlerinde ise 1997 yılında zirve yaptığı gözlemlenmiştir. Bu durum da bu dönemdeki yayınların, ilerleyen yıllarda da etkisini sürdüreceğini ortaya koymuştur. Kadın ve çocuklara yönelik istismar yayınlarının sayısının oldukça düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2001-2024 yılları arasında sadece 15 kaynak ve 16 belge ile sınırlı kalınması, bu alandaki araştırmaların hala yeterince desteklenmediğini gözler önüne sermiştir. Özellikle 2006, 2016 ve 2019 yıllarında yapılan çalışmaların dikkat çekici olmasına rağmen genel üretim ve atıf değerlerinin oldukça sınırlı kaldığı ortaya konulmuştur. Bu durum, toplumda istismar konusundaki farkındalığın ve araştırma ihtiyacının artırılması gerektiği şeklinde değerlendirilmiştir. Kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlarının sadece 15 kaynak ve 16 belge ile sınırlı kalınması ise bu alanda da sınırlı sayıda araştırma yapıldığını göstermektedir. Aynı zamanda 2017 yılında en fazla yıllık üretim gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Dolayısıyla bu dönem, güvenlik konusunun gündemde daha fazla yer bulduğu bir zaman dilimi olarak yorumlanabilir. Yıllık atıf değerleri açısından da 2005 yılında en yüksek orana ulaşıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum da o dönemde yapılan çalışmaların kalitesinin ve etkisinin arttığını gözler önüne sermektedir. Elde edilen tüm bu verilerde, bu alanların zaman içindeki gelişimini ve akademik ilginin nasıl değiştiğini ortaya koymaktadır.

Three-field plot dağılımı sonucunda kadın ve çocuklara yönelik şiddet üzerine gerçekleştirilen araştırmalarda “aile içi şiddet”, “yaygınlık”, “risk” gibi terimlerin sıklıkla kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu da, aile içindeki şiddet dinamiklerinin ve yaygınlığının toplumda önemli bir sorun olarak algılandığını ortaya koymuştur. Bununla birlikte, “yardım”, “şiddet”, “mağduriyet” gibi terimlerin, bu alanda yapılacak müdahale ve destek sistemlerine dair çalışmaların önemine işaret ettiği düşünülmektedir. Bu durum, kadın ve çocukların maruz kaldığı şiddetle ilgili daha fazla araştırma ve politika geliştirilmesi gerektiğini gözler önüne sermiştir. Kadın ve çocuklara yönelik istismar üzerine gerçekleştirilen araştırmalarda “bakım”, “cinsel istismar”, “çocuk cinsel istismarı” gibi terimlerin ön planda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu da, istismar türlerinin ve etkilerinin daha derinlemesine ele alınması gerektiğini ortaya koymuştur. Bununla birlikte, “ekonomik sonuçlar”, “aile hukuku” gibi terimlerin vurgulanması, istismarın sadece birey üzerinde değil, aynı zamanda aile ve toplum düzeyinde de önemli sonuçları olduğuna işaret etmektedir. Bu nedenle, istismar konusundaki araştırmaların, çeşitli boyutlarıyla incelenmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Kadın ve

çocuklara yönelik güvenlik yayınları üzerine gerçekleştirilen araştırmalarda “maruziyet”, “güvenlik”, “risk” gibi kavramlarla öne çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, kadın ve çocukların maruz kalabileceği risk faktörlerinin belirlenmesi ve güvenliğin artırılması amacıyla yapılacak çalışmaların gerekliliğini vurgulamaktadır. “Sosyal” ve “sonuçlar” gibi terimler, toplumsal bağlamda güvenliğin sağlanması için sosyal politikaların geliştirilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarında en fazla işbirliği yapan ülkelerin başında ABD'nin geldiği gözlemlenmiştir. “ABD,” yayın sayısı ve atıf gücü açısından en ön planda yer alırken, “İngiltere” ve “Kanada” da önemli katkılar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, şiddet konusundaki araştırmaların büyük ölçüde bu ülkelerde yoğunlaştığını ve akademik ağların bu ülkeler aracılığıyla geliştiğini gözler önüne sermiştir. Bununla birlikte uluslararası işbirliklerinin çok sayıda ülkede gerçekleştirildiği ortaya konulmuştur. Kadın ve Çocuklara Yönelik İstismar Yayınlarına ise uluslararası işbirliği açısından oldukça sınırlı kaldığı görülmektedir. Dolayısıyla “ABD”, “İngiltere”, “Avustralya” gibi ülkelerin katkı sağladığı çalışmaların sayısının az olması, istismar konusundaki araştırmaların daha fazla teşvik edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu da, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve çocuk hakları konularında farkındalığın artırılması adına önemli bir eksiklik olduğu şeklinde yorumlanmıştır. Bununla birlikte kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlarında daha fazla uluslararası işbirliği içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle “ABD” ve “Birleşik Krallık” arasında sıkı bir işbirliği gözlemlenmektedir. Bu işbirlikleri, güvenlik konularındaki araştırmaların daha kapsamlı ve etkili hale gelmesine olanak tanıdığı şeklinde yorumlanmıştır. Aynı zamanda, “Hindistan”, “Norveç” gibi ülkelerle gerçekleştirilen çeşitli işbirlikleri, bu konudaki bilgilerin ve deneyimlerin paylaşımını artırarak daha etkili politikaların geliştirilmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Kadın ve çocuklara yönelik şiddet yayınlarında “aile içi şiddet”, “yakın partner şiddeti” gibi kavramların öne çıktığı görülmektedir. Bu kelimelerin yüksek yayın sayıları ve bağlantı güçleri, bu konuların araştırmalarda ne kadar yaygın bir şekilde ele alındığını ortaya koymaktadır. Aynı zamanda kadın ve çocuklara yönelik şiddetin psikolojik, sosyolojik, sağlık gibi pek çok boyutlarla incelendiği görülmektedir. Kadın ve çocuklara yönelik istismar çalışmalarının ise sınırlı sayıda düğüm ve bağlantıya sahip olduğu gözlemlenmektedir. Bu da, istismar konusunda daha çok araştırmanın ve farkındalığın geliştirilmesi gerektiğini gözler önüne sermektedir. Çalışmalarda 'çocuk refahı' ve 'ticari cinsel sömürü' gibi terimlerin daha fazla kullanılması, kadın ve çocuklara yönelik istismar konusunun derinlemesine

incelenmesinin bu sorunların çözümüne katkıda bulunabileceğini düşündürmektedir. Kadın ve çocuklara yönelik güvenlik yayınlarında ki literatürün daha geniş kapsamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu da “Gebelik”, “çocuk koruma”, “cinsiyet” gibi pek çok kelimenin ön plana çıktığını göstermektedir. Kadın ve çocukların güvenliğiyle ilgili konularda dikkate alınmasının son derece önem arz ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tüm bu durumlar değerlendirildiğinde kadın ve çocuklara yönelik şiddet ve güvenlik konularında yapılan bilimsel çalışmalar, zaman içinde artış göstermiştir, ancak istismar konusundaki yayınların sınırlı kalması önemli bir eksikliktir. Bu alanda daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğu ve kamuoyunun, akademik çevrelerin ve politika yapıcıların konuya dair farkındalığı artırması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Konuyla ilgili çalışma yapmayı planlayan araştırmalar, özellikle istismar ve güvenlik konularına odaklanarak, toplumsal cinsiyet eşitliği ve çocuk hakları açısından daha kapsamlı bir anlayış geliştirmesi önerilmiştir. Sonuç olarak kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik konularında yapılan araştırmaların, uluslararası işbirlikleri sayesinde daha geniş bir perspektife sahip olabileceği görülmektedir. Fakat, istismar konusundaki araştırmaların sınırlı kalması, bu alanda daha fazla dikkat ve çalışmanın gerçekleştirilmesi gerektiğini gözler önüne sermektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen bu çalışma ile uluslararası işbirliklerinin güçlendirilmesi gerekliliği ortaya konulmuştur. Konuyla ilgili çalışma yapmayı planlayan araştırmalar, özellikle bu alanlardaki işbirliklerini artırarak, toplumsal cinsiyet eşitliği ve çocuk hakları açısından daha sağlam bir temelin inşa edilmesine katkıda bulunabilir. Aynı zamanda kadın ve çocuklara yönelik şiddet, istismar ve güvenlik konularındaki üç alanın birbirini tamamlayan temalar içerdiğini ortaya koymaktadır. Araştırmalar, bu alanlarda belirli kavramların ve temaların öne çıktığını göstermektedir. Bu durum, toplumun ve politika yapıcıların bu konulara daha fazla dikkat etmesi gerektiğini gözler önüne sermiştir. Gelecek çalışmalar, bu temaları daha derinlemesine inceleyerek, toplumsal cinsiyet eşitliği ve çocuk hakları konusunda daha sağlam bir temel oluşturabilir. Ayrıca, bu tür araştırmaların, toplumsal farkındalığı artırarak, şiddet ve istismarın önlenmesine yönelik etkin stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir. Bununla birlikte araştırmacıların uluslararası işbirliklerini güçlendirerek çeşitli disiplinlerden yararlanılması, aynı zamanda kadınların ve çocukların güvenliğinin sağlanması için çeşitli stratejilerin geliştirilmesi önerilmiştir.

KAYNAKÇA

Akkaş, İ., & Uyanık, Z. (2016). Kadına yönelik şiddet. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 6(1), 32-42.

- Çakır, Ö., Harcar, T., Sürgevil, O., & Budak, G. (2014). Kadına yönelik şiddet ve Türkiye'de kadına yönelik şiddetin durumu. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 2(4), 51-70.
- Dertli, Ş., & Dertli, M. E. (2023). Yapay zekâ ve sürdürülebilirlik ilişkisi üzerine doktora tezlerinin bibliyometrik profili. *Uluslararası Davranış, Sürdürülebilirlik Ve Yönetim Dergisi*, 10(19), 151-174. doi:10.54709/jobesam.1352374
- Dertli, Ş., & Dertli, M. E. (2024a). Metaverse'ün disiplinlerarası görünümü: Lisansüstü tez çalışmalarının bibliyometrik profili. *Karadeniz Fen Bilimleri Dergisi*, 14(2), 493-521.
- Dertli, Ş., & Dertli, M. E. (2024b). The Link between Biotechnology, Biodiversity and Artificial Intelligence: A Bibliometric Study. *7th Symposium on EuroAsian Biodiversity (SEAB)*. Erzurum: Erzurum Technical University. 22-24 August.
- Gönültaş, B. (2022). Çocuğun korunması, güvenliği ve cinsel istismarın önlenmesinde çocuk odaklı bir anlayışın gerekliliği: Çocuk odaklı ortamlar. *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 46(1), 85-93.
- Kahraman, M. S., & Çokamay, G. (2016). Aile içi şiddet ve çocuklar üzerindeki etkileri: Temel kavramlar, güvenlik planı hazırlama ve alternatif tedavi model örnekleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 8(4), 321-336.
- Yenisoy, C., & Hassan, A. (2024). Turizm alanyazınında oyun teorisi makalelerinin bibliyometrik analizi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 11(2), 1-17. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12557403> adresinden alındı